

REPUBLIKA KOSOVA
KANCELARIJA GENERALNOG REVIZORA

Br. Dokumenta: 22.18.1-2013-08

IZVEŠTAJ REVIZIJE
O FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA OPŠTINE PRIZREN
ZA GODINU ZAVRŠENU SA 31 DECEMBROM 2013 GODINE

Priština, Jun 2014

Kancelarija Generalnog Revizora (KGR) obavlja revizije regularnosti i performansu. Generalni Revizor, Lage Olofsson, upravlja sa KGR-om i ima oko 145 zaposlenih. Generalni Revizor i KGR su nezavisni i certificira oko 90 Godišnjih Finansijskih Izveštaja svake godine, istovremeno obavljaju druge vrste revizija.

Naša je misija da doprinosimo pravilnom finansijskom upravljanju u javnoj administraciji. Mi ćemo izvršiti kvalitetne revizije u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije na javnom sektoru i najboljim evropskim praksama. Mi ćemo izgraditi poverenje u pravilnom trošenju javnog novca. Mi ćemo odigrati aktivnu ulogu na obezbeđenju interesa poreskih obveznika i ostalih interesnih stranaka na povećanju javne odgovornosti.

Izveštaji proizvedeni od strane KGR na direktan način promovišu pružanje odgovornosti pošto one pružaju osnovu za držanje odgovornim menadžere svake budžetske organizacije.

Generalni Revizor je odlučio za mišljenje revizije i izveštaj o Godišnjim Finansijskim Izveštajima Opštine Prizren na osnovu savetovanja sa Pomoćnikom Generalnog Revizora Qerkin Morina, koji je nadgledao reviziju.

Izveštaj i izdato mišljenje su rezultat revizije sprovedene pod upravljanjem Direktora Revizije Faruk Rrahmani, podržan od, Florim Maliqi (Vođa Tima), Agim Sogojeva i Nebojša Ristić.

TABELA SADRŽAJA

Opšti sažetak.....	4
1 Delokrug revizije i metodologija	7
2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje	8
3 Preporuke iz prethodne godine	12
4 Finansijsko Upravljanje i Kontrola	13
Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od KGR.....	29
Dodatak II: Preporuke iz prethodne godine	32

Opšti sažetak

Uvod

Ovaj izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu sa naše revizije Godišnjih Finansijskih Izveštaja Opštine Prizren za 2013 godinu – koji određuje dato Mišljenje od strane Generalnog Revizora. Zahvaljujemo Gradonačelniku i njegovoj ekipi za njihovu pomoć tokom procesa revizije.

Pregled Godišnjih Finansijskih Izveštaja za 2013 godinu je preduzeta u skladu sa Međunarodno priznatim Standardima Revizije na Javnom Sektoru (MSRJS). Naš pristup je uključio testiranja i procedure za koje smo mislili da su potrebne da dođemo do mišljenja u vezi sa finansijskim izveštajima. Preduzeti pristup je predstavljen u Memorandumu Planiranja Revizije, od datuma 01.10.2013.

Naša revizija se fokusira na:

- Usklađenost sa okvirom izveštavanja i značajnih rizika za Godišnje Finansijske Izveštaje istaknuti na Memorandumu Planiranja Revizije;
- Odgovor na našim preporukama za 2012 godinu i ranije; i
- Finansijskom Upravljanju i Unutrašnjoj Kontroli Opštine Prizren (uključujući i upravljanje i izvršenje budžeta).

Nivo rada obavljenog od strane Kancelarije Generalnog Revizora za završavanje revizije za 2013 godinu, direktno odražava kvalitet unutrašnje kontrole sprovedene od strane menadžmenta.

Mišljenje

Dodatak I objašnjava različite vrste mišljenja primenjenih od strane Kancelarije Generalnog Revizora.

Mišljenje Generalnog Revizora je:

Prema našem mišljenju Finansijski izveštaji pružaju pravilnu i istinitu sliku sa svih materijalnih gledišta

Isticanje pitanja

Želimo da privučemo vašu pažnju za činjenicu da evidencije i informacije obelodanjene o fiksnoj imovini nisu bile potpune i tačne. Na registru fiksne imovine nije uključeno jedno vozilo primljena kao donacija od Ministarstva Javne Administracije i osam oprema informativne tehnologije su registrirane bez kupovne vrednosti.

(MSVIR 200: Ne-modifikovano mišljenje sa Isticanjem Pitanja).

Opšti zaključak

Na osnovu prikazanih detalja u svakom delu ovog izveštaja, naš opšti zaključak je da:

- Sadašnji sistem unutrašnjih kontrola ne pruža dovoljnu sigurnost da menadžment ispunjava na uspešan način sve njene ciljeve. U vezi sa stanjem finansijskog upravljanja i kontrola, u izveštaju prethodne godine su date 16 preporuka, od kojih Opština je adresirala tri, dok ostale ili su u procesu ili nisu uopšte adresirane. Ova činjenica je pokazatelj da Menadžment Opštine nije pridodala potrebnu pažnju ispravljanja postojećih slabosti;
- Iako Godišnji Finansijski Izveštaji za 2013 godinu su izrađene bolje od onih u 2012 godine, one još uvek nisu potpune i tačne. Neke od grešaka su ispravljene u završnoj verziji, ali menadžment nije uspeo da ispravi sve stavke. Kao neispravljene su ostala pitanja nepravilnog prikazivanja preostalih obaveza na kraju 2013 godine, kao i nepotpuno prikazivanje imovine;
- Upravljanje prihodima izgleda da je ključni problem za Opštinu. Tokom 2013 godine je beležen pad sopstvenih prihoda za 319,352€ ili 7% u poređenju sa prethodnom godinom, dok potraživanja su veća za 11.6 miliona Evra. Menadžment treba da ima prioritetni fokus kod tretiranja ovog problema;
- Drugi važan problem koji nastavlja da se ponavlja iz godine u godinu je povećanje obaveza. Neplaćene obaveze na kraju godine su imale iznos od 4,572,000€. U ovu vrednost učestvuju sa oko 45% potencijalne obaveze;
- Na sektoru obrazovanja i zdravstva su primećena prekoračenja u broju zaposlenih i kao rezultat toga, nastale su poteškoće u isplata njihovih plata zbog budžetskih ograničenja;
- Postoje sistematske slabosti na polju nabavke, od obavezivanja fondova, praćenje procedura nabavke pa do upravljanja ugovorima. Proces upravljanja ugovora je praćen neadekvatnim kontrolama, izveštajima bez adekvatnih kontrola kao i nedostatkom tehničkog prihvatanja obavljenih radova; i

- Opština je beležila napredak kod registriranja imovine u poređenju sa prethodnom godinom, ali ono što preostaje da uradi menadžment je potpuna registracija i procena imovine na kraju 2014 godine, sa tog gledišta i ažuriranje registra imovine sa svim potrebnim informacijama.

Iako smo mi uspeali da dobijemo sigurnost od nekoliko oblasti izveštaja, naša procena za Finansijsko Upravljanje i Kontrolu, je stavio na uvid da u nekim važnim oblastima delovanja postoje značajne slabosti. To se posebno dogodilo u nabavci, izvršenju budžeta, inkasiranju prihoda, subvencija i transfera kao i evidentiranje ne-finansijske imovine.

Glavne preporuke Generalnog Revizora su da Gradonačelnik treba da:

- Obezbedi da pregledani plan delovanja tačno određuje vremenske rokove za adresiranje datih preporuka od strane Kancelarije Generalnog Revizora sa identifikovanim odgovornim osobljem, sa početnim fokusom najvažnija područja;
- Obezbedi da u procesu izrade Godišnjih Finansijskih Izveštaja za 2014 godinu da se formalno uključi i pregled od strane menadžmenta nacrt finansijskih izveštaja sa posebnim fokusom na područja koja se smatraju od visokog rizika za greške ili područja gde su greške identifikovane u prethodnim godinama;
- Obavi detaljnu analizu prihoda za 2013 godinu radi osiguranja potpunosti primanja i osiguranja da jedan snažan proces je funkcionalan za određivanje mogućih tokova prihoda u narednim godinama;
- Aktivizira adekvatne mehanizme o pitanjima inkasiranja prihoda, dodeli subvencija kao i evidentiranju imovine sa potpunim i tačnim informacijama sa ciljem daljnjeg poboljšanja područja gde su primećene menadžerske slabosti;
- Analizira razloge zašto su sklopljeni ugovori bez dovoljnog obavezivanja sredstava, posebno u tri zadnja meseca 2013 godine, i da kontrole postoje ili su primenjene radi osiguranja da se procesi nabavke odvijaju samo kada su na raspolaganju izvori finansiranja; i
- Nalazi i preporuke date na ovom izveštaju menadžment će uzeti u obzir, da ih raspravi i adresira na svim nivoima upravljanja sa ciljem ojačanja finansijskog upravljanja i kontrole u celoj Opštini.

Odgovor od Menadžmenta- revizija za 2013

Menadžment se složio sa svim nalazima revizije i obavezao se da će adresirati naše preporuke.

1 Delokrug revizije i metodologija

Odgovornost je Opštine da pripremi Godišnje Finansijske Izveštaje (GFI) prema Međunarodnim Standardima Računovodstva na Javnom Sektoru (MSRJS) o " Finansijskom Izveštavanju na osnovu Računovodstva Gotovog Novca. Kancelarija Generalnog Revizora (KGR) je odgovorna za obavljanje revizije regularnosti koja uključuje ispitivanje i procenu GFI i drugih finansijskih podataka kao i davanje mišljenja:

- Da li finansijski izveštaji pružaju jednu pravilnu i istinitu sliku računa i finansijskih pitanja za period revizije;
- Da li finansijski podaci, sistemi i transakcije su u skladu sa zakonima i uredbama na snazi;
- O prikladnosti funkcija unutrašnje kontrole i unutrašnje revizije; i
- O svim pitanjima koja proističu ili se tiču revizije.

Mi smo razmotrili do koje mere možemo da se oslonimo na kontrole upravljanja tokom određivanja detaljnog testiranja, koje su neophodne radi osiguranja prikladnog nivoa dokaza za podršku mišljenja Generalnog Revizora u GFI.

Donje sekcije pružaju jedan detaljniji sažetak naših nalaza revizije sa naglaskom na zapažanja i preporuke na svakoj oblasti pregleda. Naši nalazi su identifikovani kao:

Visokog prioriteta - Pitanja koja mogu rezultirati na materijalne slabosti u unutrašnjoj kontroli i gde preduzeta akcija će pružiti mogućnost za poboljšanje efikasnosti i efektivnosti unutrašnjih kontrola; i

Srednjeg prioriteta - Pitanja koja ne mogu rezultirati na materijalne slabosti, ali gde će preduzeta akcija pružiti mogućnost za poboljšanje efikasnosti i efektivnosti unutrašnjih kontrola.

Naše procedure su uključile jedan pregled unutrašnjih kontrola i sistema računovodstva, kao i procedure samo u onoj meri koje se smatraju potrebnim za efikasno izvršenje revizije. Nalazi revizije ne treba da se smatraju kao da predstavljaju jednu sveobuhvatnu izjavu svih slabosti koje postoje, ili svih poboljšanja koje mogu da se izvrše na sistemima i procedurama koje su funkcionisale. Nalazi koji se smatraju niskog prioriteta će se odvojeno izveštavati finansijskog osoblja.

2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje

Opšti zaključak

Naš pregled GFI uzima u obzir usklađenost sa okvirom izveštavanja kao i kvalitet i tačnost informacija registriranih na finansijskim izveštajima. Mi takođe uzimamo u obzir datu izjavu od strane Glavnog Administrativnog Službenika (GAS) i Glavnog Finansijskog Službenika (GFS), kada se nacrt GFI dostavljaju Vladi.

Izjava u vezi sa prikazivanjem GFI uključuje izvestan broj tvrdnji što se tiče usaglašenosti sa okvirom izveštavanja i kvalitetom informacija u okviru godišnjih finansijskih izveštaja. Neke izjave imaju za cilj da pružaju sigurnost za Vladu da sve relevantne informacije su pružene radi osiguranja da može se preduzeti jedna sveobuhvatna revizija.

2.1 Mišljenje revizije

Ne-modifikovano¹ Mišljenje sa Isticanjem Pitanja

Prema našem mišljenju Finansijski izveštaji *pružaju pravilnu i istinitu sliku sa svih materijalnih gledišta*

Isticanje pitanja

Želimo da privučemo vašu pažnju za činjenicu da evidencije i informacije obelodanjene o fiksnoj imovini nisu bile potpune i tačne. Na registru fiksne imovine nije uključeno jedno vozilo primljena kao donacija od Ministarstva Javne Administracije i osam oprema informativne tehnologije su registrirane bez kupovne vrednosti.

(MSVIR 200: Ne-modifikovano mišljenje sa Isticanjem Pitanja).

¹ Termin „ne-modifikovano mišljenje“ je ekvivalentan sa terminom „nekvalifikovano mišljenje“ koji je korišćen u prethodnoj verziji Godišnjeg Izveštaja. Nova terminologija je u skladu sa novim standardima INTOSAI (SNISA 200) za dalje vidi Dodatak I.

2.2 Značajni rizici u Godišnjim Finansijskim Izveštajima

Opis

Na našem Memorandumu o planiranju revizije, identifikovana su dva značajnih rizika u GFI povezani sa potpunosti isplata od trećih strana. Ovi su rizici materijalnih anomalija, od kojih može rezultirati modifikovano mišljenje, uključujući Isticanje Pitanja.

Rizik materijalnih anomalija u vezi sa prikazivanjem imovine i isplata od trećih lica je nastao pošto menadžment nije preduzeo potrebne mere za adresiranje rizika.

Identifikovani rizik

Pitanje 1 - Nepotpuno izveštavanje o imovini

Imovina u vlasništvu opštine sa vrednošću iznad 1000€ nije registrivana u potpunosti u registru imovine, rezultirajući na taj način materijalne anomalije na beleškama e GFI.

Nalaz

Na memorandumu predrevizije mi smo pružili savete Menadžmentu o akcijama koje su potrebne da iznos imovine na GFI bude tačna. Ipak, identifikovani rizik je materijalizovan pošto menadžment nije uspeo da primeni potrebna poboljšanja unutrašnje kontrole i mi smo potvrdili da vrednost imovine na GFI nije bio tačan.

Preporuka 1 **Prioriteti visok** - Gradonačelnik treba da identifikuje potrebne akcije za adresiranje ovih slabosti kontrola kako bi omogućio pravilno i tačno predstavljanje imovine u 2014 godini.

Pitanje 2 - Isplate od trećih strana

Rizik je identifikovan ali nije se desio

Rizik anomalija koje smo identifikovali u fazi planiranja u vezi sa obelodanjivanjima i prikazivanjima isplata od trećih strana nije se desio.

Odgovor revizije

Isplate Ministarstava za Opštinu su pojašnjene novim pravilom Trezora br. 03/2013 datuma 31.12.2013, i one se ne tretiraju više kao isplate od trećih strana pošto su isplate sa jedinstvenog Računa Trezora.

Mi smo razmotrili informacije Opštine u vezi sa isplatama od trećih strana i možemo zaključiti da ove informacije su pravilno prikazane.

2.3 Usklađenost sa zahtevima za izveštavanje u GFI

Opis

Godišnji finansijski izveštaji treba da budu u skladu sa određenim okvirom izveštavanja. Mi smo uzeli u obzir:

- Usklađenost sa Finansijskim Pravilom br 03/2013;
- Zahtevi Zakona o Upravljanju Javnih Finansijskih i Odgovornosti br. 03 / L-048;
- GFI su potpisivani od strane GAS (Gradonačelnik) i GFS;
- GFI su pripremljeni unutar vremenskog okvira i dostavljeni pri Ministarstvu Finansijskih (MF) na albanskom i srpskom jeziku;
- GFI su pripremljeni u fizičkoj i elektronskoj kopiji; i
- Opština je pripremila i dostavila redovne tromesečne izveštaje kod Skupštine Opštine i jednu kopiju pri MF tokom 2013 godine.

Početni nacrt finansijski izveštaji su sadržali nekoliko grešaka koje su trebale da se isprave, pošto nisu bile u skladu sa Finansijskim Pravilom br. 03/2013.

Ipak, uprkos našem insistiranju, uprkos izvršenih korekcija, neka pitanja izveštavanja ostaju neizmenjena.

Pitanje 3 - Prikazivanje Godišnjih Finansijskih Izveštaja - Prioritet visok

- Nalaz** U belešci 28: Obelodanjivanje obaveza na kraju perioda, opština nije obelodanila realno stanje neplaćenih obaveza posebno za kategoriju plata. Obaveze na GFI su prikazane u iznosu od 213,000€, iako su one trebale da budu 211,933€; i
- U članu 30: Izveštaj o ne-finansijskoj imovini nije bila potpuna, jer registar imovine nije ažuriran informacijama o vrednosti imovine primljene kao donacija. Slučaj se tiče jednog vozila tipa Mitsubishi koji je primljen kao donacija od strane Ministarstva Javne Administracije. Takođe, registru imovine informativne tehnologije nedostaje vrednost osam kupljenih monitora.
- Rizik** Evidentirane slabosti imovine i obaveze nose rizik nepravilnog izveštavanja GFI za 2013 godinu, sa uticajem da obavezni zahtevi o GFI se ne ispune.
- Preporuka 2** Gradonačelnik treba da obezbedi da plan za izradu GFI 2014 godine adresira formalno sve zahteve usklađenosti u vezi sa njihovom izradom, odnosno Finansijskog Pravila 03/2013, kao i da obezbedi da postoji linija izveštavanja i da menadžersko osoblje je odgovorno tokom izveštavanja finansijskih podataka u GFS.

2.4 Usklađenost sa ostalim zahtevima za spoljno izveštavanje

Opis

Osim izrade GFI, od Opštine se zahteva da adresira sledeće obaveze za spoljno izveštavanje. Mi smo primetili da su ispunjeni zahtevi u nastavku:

- Budžetski Zahtevi o finansiranju kapitalnih projekata u MF;
- Tromesečne izveštaje, uključujući devetomesečne finansijske izveštaje na vreme; i
- Izveštaje o dugovima dostavljeni pri MF.

Dok nije pripremljen Izveštaj o samo-proceni prema pravilima Finansijskog Upravljanja i Kontrole (FUK) i Godišnji izveštaj performanse.

- Preporuka 3** **Prioritet srednji** - Gradonačelnik treba da obezbedi da zahtevi spoljnog izveštavanja budu ispunjeni u potpunosti radi ispunjenja efektivnog izveštavanja Opštine, u skladu sa okvirom spoljnog izveštavanja.

3 Preporuke iz prethodne godine

Opšti zaključak

Naš izveštaj revizije za GFI 2012 godine Opštine je rezultirala sa 16 glavnih preporuka. Nezavisno od primene plana delovanja od strane Opštine za adresiranje preporuka 2012 godine – izvestan broj važnih pitanja još uvek treba da se adresiraju. Ipak, menadžment se zalagao za sprovođenje preporuka. Za detaljniji opis preporuka i kako su one adresirane pogledaj Dodatak II.

Preporuka

Pitanje 4 - Adresiranje preporuka sa prethodne godine- Prioritet visok

Nalaz Samo tri preporuka prethodne godine su sprovedene u celosti, devet su u procesu, dok četiri nisu sprovedene dok je trajala revizija. Menadžment nije sprovodila neki formalni proces za upravljanje i nadgledanje načina sprovođenja preporuka KGR. Važno je da se istakne da menadžment nije dostavio izveštaj revizije prethodne godine za raspravu pri Skupštini Opštine.

Rizik Nedostatak jednog formalnog procesa za upravljanje sprovođenja preporuka utiče na neefikasnost organizacije. Kao posledica toga mogu da se ponove iste slabosti iz godine u godinu. Kontinuirane slabosti unutrašnjih kontrola u ključnim finansijskim sistemima su rezultirali sa:

- Kontinuiranom ne-efikasnošću za dobijanja vrednosti za potrošeni novac; i
- Ne poboljšavanje kontrola koje se vezuju sa sopstvenim prihodima.

Preporuka 4 Gradonačelnik treba da obezbedi da pregledani plan delovanja na jasan način određuje vremenski rok za adresiranje preporuka sa odgovornim članovima osoblja, koje su identifikovane – sa posebnim fokusom na one od najveće važnosti. Sprovođenje ovog plana treba da se nadgleda od Gradonačelnika na mesečnim osnovama.

4 Finansijsko Upravljanje i Kontrola

Opšti zaključak

Naš pristup revizije je fokusiran na razumevanju i proceni preduzetih delovanja od strane menadžmenta za osiguranje finansijskog upravljanja i efektivne kontrole. Za pojedinačne finansijske sisteme mi zahtevamo da identifikujemo nivo na kojem deluju sadašnje kontrole. To može, na primer, da bude aktivnost nadzora preduzet od strane višeg menadžmenta ili operativne kontrole na nižem nivou. Mi smatramo da su kontrole dizajnirane dobro, sprovedene su prema planu i funkcionišu na efektivan način. To zahteva jednu procenu struktura, procesa i linija odgovornosti prikazanih od strane menadžmenta.

Mi smo primetili da Opština nije uzela u obzir samo-procenu u okviru UJF u vezi sa procenama PEFA i samo-procena UKJF.

Mi smo pronašli da kontrole kod niza područja troškova zahtevaju dalje poboljšanje kako bi sprečile da Opština ima finansijske gubitke, slabu vrednost za potrošeni novac i ne-efektivno upravljanje projekata. Glavna područja gde su potrebna poboljšanja su jačanje kontrola kod Plata i Dnevnica, Nabavke, Subvencije i sopstvenih prihoda.

4.1 Dobro upravljanje

Opis

Menadžment je primenio niz unutrašnjih kontrola radi obezbeđenja da finansijski sistemi funkcionišu kako treba. Važno je da one uključe prikladno izveštavanje za menadžment radi omogućavanja efektivnog i blagovremenog odgovor nad identifikovanim operativnim problemima.

Pitanje 5 - Slabosti kontrola višeg menadžmenta

Nalaz Mi smo pregledali format kontrola upravljanja koje se primenjuju u Opštini, sa gledišta prihoda i troškova. Primenjeni format izveštaja upravljanja ne pruža objašnjenja u vezi sa budžetskim razlikama i budžetska predviđanja nisu nadgledane na mesečnim osnovama. Činjenica da tokom 2013 godine su isplaćeni računi iz prethodne godine, kao rezultat ne izveštavanja na vreme obaveza, govori o tome da linija izveštavanja nije funkcionisala kako treba.

Rizik Slab kvalitet finansijskog izveštavanja kod višeg menadžmenta otežava Menadžmentu aktivan nadzor aktivnosti organizacije. Nedostatak pravilnog izveštavanja o svim troškovima, odnosno računima koji nisu plaćeni u vremenu kada su nastale, povećava rizik da se projekti tekuće godine ne realiziraju.

Preporuka 5 Gradonačelnik treba da organizuje pregled sa gledišta izveštavanja od strane dotičnih direkcija radi određivanja oblika izveštavanja koji omogućuje Menadžmentu prikladno i blagovremeno donošenje odluka o toku nadzora procesa.

4.2 Planiranje i izvršenje budžeta

Opis

Mi smo razmotrili izvor budžetskih fondova za Opštinu, trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama i prikupljene prihode. To je isticano na donjim tabelama:

Tabela 1. Izvori budžetskih fondova- izvršenje nad budžetom (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ²	2013 Izvršenje	2012 Izvršenje	2011 Izvršenje
Izvori Fondova:	33,628,746	35,157,505	31,780,415	30,274,489	32,018,274
Grant Vlade -Budžet	27,509,666	27,614,666	27,324,442	25,683,770	26,073,953
Prenete sa prethodne godine ³ -	0	1,114,900	887,220	976,455	1,436,952
Sopstveni prihodi ⁴	6,119,080	6,119,080	3,364,987	3,317,382	3,892,448
Domaće donacije	0	219,777	153,878	125,610	167,400
Spoljne donacije	0	89,082	49,888	171,272	447,521

Završni budžet, u poređenju sa početnim budžetom je veći za 1,528,759€. Ovo povećanje je rezultat domaćih i spoljnih donacija u iznosu od 308,859€ i prenetih prihoda iz prethodne godine u iznosu od 1,114,900€. Preostali deo od 105,000€ je povećan prema odlukama Vlade.

Budžet je potrošen oko 90% na opštem nivou. Glavni uticaj na ovakvo nisko izvršenje sačinjava nizak stepen inkasiranja sopstvenih prihoda, samo 65% u poređenju sa budžetskim planiranjem.

² Završni Budžet – odobreni budžet od strane Skupštine koja je kontinuirano usklađena od Ministarstva Finansija

³ Sopstveni prihodi opština koji nisu potrošeni u prethodnoj godini preneti u tekućoj godini.

⁴ Opštinski prihodi planirani i prikupljeni u tekućoj godini .

Tabela 2. Troshenje fondova prema ekonomskim kategorijama- izvršenje naspram budžetu (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2013 Izvršenje	2012 Izvršenje	2011 Izvršenje
Troškovi fondova prema ekonomskim kategorijama	33,628,746	35,157,505	31,780,415	30,274,489	32,018,274
Plate i Dnevnice	14,925,000	15,151,374	15,139,595	14,856,794	14,403,387
Roba i Usluge	3,051,116	3,156,268	2,585,716	2,082,843	2,133,269
Komunalije	841,861	841,861	804,029	802,795	638,218
Subvencije i Transferi	535,979	535,979	504,157	350,288	351,636
Kapitalne Investicije	14,274,790	15,472,023	12,746,918	12,181,769	14,491,764

Objašnjenja o promenama u budžetskim kategorijama su date u nastavku:

- Završni budžet za kapitalne investicije u odnosu na početni je povećan pregledom budžeta za 1,197,233€, dok stepen inkasiranja za ovu kategoriju je bio 82% od budžeta. Ovaj budžet je planiran da se troši za projekte u toku i za nove projekte.
- Povećanje budžeta za Plate i Dnevnice za iznos od 226,374€ i Robu i Usluge za 105,152€ je rezultat isplata za dežurstva u Glavnom Centru Familijarne Medicine.
- Povećanje budžeta za Robu i Usluge je urađeno sa ciljem pokrivanja preostalih dugova iz prethodne godine. Uprkos tome, nivo dugova na kraju godine za ovu kategoriju je bio 283,000€. Budžet za komunalije nije imao neku izmenu u odnosu na početni budžet, ali u okviru ove kategorije su ostala nepotrošena 37,832€, dok na kraju godine neplaćene obaveze za ovu kategoriju su bila 135,000€.
- Opština je takođe primila grantove od domaćih i spoljnih donatora u iznosu od 308,859€, koja su izdvajana za kapitalne investicije u zajedničkom finansiranju projekata u vezi sa izgradnjom putne infrastrukture, od kojih su potrošena 203,766€.
- Nijedne godine sopstveni prihodi se ne troše u celosti, kao direktan rezultat ne izvršenja budžeta i uzimajući u obzir da su sopstveni prihodi poslednji finansijski izvor koji se koristi. Iznos prenetih prihoda u 2014 godini je bio više od 883,066€.

Tabela 3. Budžetirani i prikupljeni Sopstveni prihodi opštine tokom 2013 (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2012 Izvršenje	2011 Izvršenje	2010 Izvršenje
Sopstveni prihodi	6,119,080	6,119,080	4,020,374	4,339,726	4,999,000

Kao što se vidi sa tabele 3, tokom 2013 godine prihodi su beležili pad od 7% u poređenju sa 2012 godinom ili 20% smanjenje u odnosu na 2011 godinu. Planiranje prihoda je bilo slabo, pošto stepen prikupljanja tokom godine je bio samo 66%. To je uticalo da mnoga predviđena finansiranja sa sopstvenih prihoda otkazuju.

4.3 Prihodi (uključujući sopstvene prihode)

Opis

Opština prikuplja prihode sa različitih izvora, kao što su: porez na imovinu, taksa za registraciju vozila, poslovnih taksi, građevinskih dozvola, prihodi sa kirije, itd. Manji izvori prihoda uključuje registriranje rođenih i umrlih.

Pitanje 6 - Planirani prihodi - Prioritet visok

Nalaz Planirani prihodi za 2013 godinu su bili 6,119,080€, dok prikupljeni iznosi su 4,020,374€. Inkasirani prihodi tokom 2013 godine su za 319,352€ niža od prethodne godine.

Rizik Dok u 2012 i 2011 godini prihodi izgleda da su imale normalan tok, u 2013 godine imamo značajan pad inkasiranja sopstvenih prihoda. Kontinuirani pad sopstvenih prihoda dovodi u rizik neuspeh projekata opštine, planirane za finansiranje od sopstvenih prihoda.

Preporuka 6 Gradonačelnik treba da analizira na sveobuhvatan način pitanje prihoda, kako u smislu planiranja tako i na uspostavljanju efektivnih mehanizama za ispunjenje planiranih parametara. Menadžment treba da inicira jedan proces ponovne procene, gde se svi računi se analizirati u smislu njihove zastarelosti, značajnih iznosa, realnih mogućnosti za inkasiranje i primene administrativnih mera (prema potrebi).

Pitanje 7 - Nedostatak mehanizama za prikupljanje prihoda - Prioritet visok

Nalaz Opština od poreza na imovinu za 2013 godinu je planirala da inkasira 1,370,000€, dok su prikupljena 1,479,900€ ili 108% planiranih prihoda.

Mi smo analizirali fakturisanje za Porez na Imovinu radi procene pitanja planiranja. Fakturisana vrednost za 2013 godinu je 2,096,919€, dok opština je planirala da inkasira samo 1,370,000€. Planiranje prihoda od poreza na imovinu nije zasnovano na fakturisanje tekuće godine. Potraživanja sa poreza na imovinu do kraja godine su bila u iznosu od 6,399,000€. Mi smo testirali 13 uzoraka sa poreza na imovinu u iznosu od 49,606€. Testiranjem nismo pronašli neku materijalnu nepravilnost, ali opština još uvek ima problema sa inkasiranjem dugova na gomilanih iz godine u godinu.

Nalaz Prema registru računovodstva opštine planirani prihodi za taksu na firmu za 2013 godinu su bili 630,000€, dok su prikupljena ukupno 140,914€ ili oko 22%. Iako je usvojila jednu odluku u 2012 godinu za otpisivanje 2/3 dugova tokom isplate 1/3 dugova, podaci o dugovima iz prethodnih godina za poslovnu taksu pokazuju da dugovi su gomilani u iznosu od 4,343,000€. Opštinski inspektori nisu uspeli ni kroz odluke i posete na terenu da utiču na inkasiranje prihoda sa taksi na firmu.

Nalaz Prema podacima Trezora, inkasirani prihodi za građevinske dozvole u 2013 godini su bila 373,822€. Odgovorni službenici nisu bili u stanju da pruže potpunu evidenciju za sve zahteve za građevinske dozvole, kao i podaci o broju odobrenih i odbijenih zahteva.

Rizik Slabo planiranje za inkasiranje prihoda će povećati potencijal za neisplatu izdatih računa i nedostatak efikasne strategije za prikupljanje istorijskog duga će smanjiti sposobnost Opštine za pružanje projekata koje sama finansira i za ispunjenje ostalih planova troškova.

Preporuka 7 Gradonačelnik treba da obezbedi da se planiranje prihoda zasniva na realnim parametrima sa ciljem podsticanja prikupljanja sopstvenih prihoda u što većoj meri. Takođe, treba da primeni sistematski pregled inkasiranja prihoda i smanjenje stepena istorijskih dugova (uključujući i dugove za porez za biznis) kao i da identifikuje mogućnosti za poboljšanje situacije.

4.4 Troškovi

4.4.1 Nabavka

Opis

Prema analitičkom pregledu, troškovi za kapitalne investicije tokom 2013 godine su bili 12,746,918€, dok troškovi za robu i usluge su bili 2,595,716€.

Za testiranje mi smo uzeli 55 isplata za kapitalne investicije u iznosu od 5,248,788€ ili oko 41% od vrednosti ugovora kao i 17 isplata sa kategorije roba i u iznosu od 893,512€ ili oko 26%.

Preporuka

Pitanje 8 - Sistematske slabosti u nabavci - Prioritet visok

Nalaz Kod ugovora "Izgradnja gradskog stadiona" u iznosu od 193,623€, obavezivani iznos za ovaj projekat je bio samo 20,000€. Slučajevi sklapanja ugovora bez dovoljnog obavezivanja smo pronašli kod 23 testiranih uzoraka. GFS nije imao neki komentar za takve slučajeve;

Kod ugovora "Asfaltiranje puta Pirana-Reti" u vrednosti od 167,137€ prema dinamičnom planu, projekat je predviđen da se završi za 50 radnih dana. Mi smo primetili da ovaj rok nije poštovan. Do vremena revizije, ovo zakašnjenje je bilo 250 kalendarskih dana. Prema tvrdnjama menadžmenta nedostatak fondova za ovaj projekat je uticalo da radovi zaostaju i kao takvi da se ne završe na vreme. Takva zakašnjenja smo pronašli skoro na svakom ispitanom projektu.

Rizik Potpisivanje ugovora bez obezbeđivanja dovoljnih fondova dovodi u rizik ne obavljanje radova sa jedne strane, i povećava rizik da opština stupa u obaveze bez fondova i kao posledica se podvrgava određenim kazna. Nedostatak fondova izaziva zastoje projekata i zbog nedostatka fondova opština ne može da primeni kazne za dane zakašnjenja.

Preporuka 8 Gradonačelnik treba da ima u vidu finansijska sredstva i da uspostavi jače kontrole kod departmana finansija i nabavke kako bi se sprečilo stupanje u obaveze bez fondova. Uporedo sa prethodnim obavezivanjem sredstava, menadžment treba da ojača i kontrole o nadgledanju ugovora.

Pitanje 9 - Ne sistematske slabosti nabavke - Prioritet visok

Nalaz Kod ugovora "Izgradnja puta Mala Kruša - Pirana" u vrednosti od 74,855€ našli smo da dobitnik tendera je pružio osiguranje izvršenja ugovora za 40 dana kraće negoli dinamični plan radova. Radovi nisu obavljani u vremenu garancije, dok opština nije tražila obnovu osiguranja izvršenja. Osiguranje je obavljeno od 29.04.2013 do 08.06.2013 u iznosu od 7,405€.

Nalaz U predmetu "Snabdevanje sa industrijskom soli za zimsko održavanje puteva" je sklopljen ugovor u vrednosti od 19,920€. Mi smo analizirali sadržaj ugovora i primetili smo da Ugovorni Autoritet (UA) nije objasnio kako treba problem nabavke soli za zimsko održavanje puteva. Opština je isplatila Ekonomskom Operateru (EO) u vrednosti od 15,000€ za snabdevanje sa soli, ali nije specificovano šta će se desiti ukoliko nema padavina i nema potrebe za korišćenje soli i ko je vlasnik soli. Mi nismo pronašli da snabdevanje sa soli je u okviru magazina Opštine. Znači, dostava robe nije obavljeno u magazinu Opštine nego u okviru magazina EO.

Rizik Jedan važan instrumenat garantovanja sprovođenja ugovora na vreme i kvalitetno je osiguranje izvršenja. U nedostatku osiguranja izvršenja UA nema mogućnost da obaveže EO da se ponaša prema uslovima ugovora i dovodi u rizik da se ugovor ne ispuni.

Ne obavljanje jasne specifikacije uslova ugovora, može izazvati nepotrebne troškove i da ošteti fondove opštine.

Preporuka 9 Gradonačelnik treba da obezbedi da Departman nabavke primenjuje sve zahteve dosijea tendera, obezbeđujući da kroz osiguranje izvršenja obavezuje EO da se pridrži svim uslovima ugovora. Takođe, treba da obezbedi da Opština postavlja jasne ciljeve pre nego sklupa bilo kakav ugovorni sporazum sa EO, i da se obezbedi da uslovi ugovora su povoljni i opravdavaju vrednost za potrošeni novac.

4.4.2 Troškovi koji ne idu kroz nabavku

Opis

Nekoliko su gledišta procesa ostalih troškova nad kojima kontrole nisu primenjene na efektivan način.

Pitanje 10 - Nedostatak agende za službena putovanja - Prioritet visok

Nalaz Tokom ispitivanja dve isplate, jedna u iznosu od 9,983€ i druga u iznosu od 2,772€, primetili smo da su isplate obavljene na ime putovanja, odnosno poseta u Albaniji. Mi nismo našli agendu za učešće 67 opštinskih službenika kao i odluku o opravdanosti ovog putovanja. Druga isplata je obavljena na ime 14 žena opštinskim službenicima u čast 8 martovskog praznika. Službenici nisu bili u stanju da opravdaju troškove za ovu aktivnost.

Rizik Nedostatak agende za učešće opštinskog osoblja u Albaniji kao i ne obrazloženje troškova putovanja, povećava rizik da se javni novac koristi na neopravdan način.

Preporuka 10 Gradonačelnik treba da poveća kontrole kod sličnih vrsta troškova za obezbeđenje da su troškovi u funkciji operativnih aktivnosti opštine, i kao takve su zasnovane i razumne.

4.4.3 Nadoknade (plate i dnevnice)

Opis

Plate i Dnevnice se isplaćuju putem jednog centralizovanog sistema (payrol). Kontrole koje deluju na lokalnom nivou od strane opštine se tiču: ovlašćenju sistema plata, overavanja mogućih izmena i unutrašnjih usaglašavanja.

Budžet za plate i dnevnice za 2013 godinu je bio 15,151,373€, dok su potrošena 15,139,594€, ili skoro u celosti. Za ovu kategoriju smo testirali 14 uzorka, gde smo pregledali da li su u skladu sa platnim spiskom u MJA. Takođe, testirali smo dosijee osoblja radi overavanja da li pozicije službenika i koeficijenti su u skladu sa ugovorima i platnim spiskom.

Pitanje 11 - Osoblje u obrazovanju van platnog spiska- Prioritet - srednji

Nalaz Tokom testiranja spiska zaposlenih u Obrazovanju primetili smo da 21 zaposlenih za njihov rad se ne plaćaju, iako imaju radne ugovore. Ovi radnici nisu bili na platnom registru. Osoblje obrazovanja ne realizira prava na plate za dati doprinos.

Rizik Angažovanje osoblja u obrazovnom procesu bez osiguranja fondova za plate, povećava rizik da se osoblje obrazovanja ne isplaćuje na vreme. To dovodi do finansijskih poteškoća osoblje obrazovanja, i uporedo sa time, opština može postati subjekat sudskih sporova.

Preporuka 11 Gradonačelnik treba da obezbedi da se nijedna regrutacija osoblja ne obavlja pre nego se obezbede plate. Takođe, slučaj treba da se pregleda i sve isplate nad osobljem da se izvrše što pre i da se takve prakse ne ponavljaju.

Pitanje 12 - Neplaćene obaveze za plate u GCFM i Obrazovanju osoblja - Prioritet srednji

Nalaz Prema podacima na GFI, ukupan iznos neplaćenih obaveza za plate i dnevnice na kraju godine su bila 213,000€. Sa ovog iznosa 175,823€ pripadaju sektoru obrazovanja dok preostali deo od 35,000€ sektoru zdravstva. Prema tvrdnjama opštinskih službenika razlog za neplaćene dugove je nedostatak finansijskih sredstava.

Rizik Nedovoljno planiranje fondova za plate i ostale naknade dovodi opštinu pred opasnošću da ne bude u stanju da isplati sredstva za obavljene usluge i da tereti budžet naredne godine dugovima tekuće godine.

Preporuka 12 Gradonačelnik treba da obezbedi da proces planiranja budžeta za ova dva sektora bude direktno povezan sa realnim potrebama koje imaju za pokrivanje plata i dnevnica, uzimajući u obzir iskustvo iz prethodnih godina.

Pitanje 13 – Ne usaglašavanje plata sa ugovorom – Prioritet srednji

Nalaz Tokom testiranja 14 dosijea osoblja pronašli smo da kod tri ugovora postoje neusaglašenosti između plata prema ugovoru i plata u payroll sistemu. Kod dva zaposlenih smo pronašli da za 12 meseci 2013 godine su isplaćeni više za iznos od 576€, dok kod trećeg za 7 meseci prema platnom sistemu je isplaćen 364€ više nego ugovorena plata. Mi nismo pronašli neku odluku za promenu plate, odnosno povećanja koeficijenta za ova tri zaposlena.

Rizik Kancelarija osoblja nije ažurirala dosije osoblja i kao posledica su nastale neispravne isplate.

Preporuka 13 Gradonačelnik treba da rešava ovu nedoslednost i da odredi da li su to samo izolovani slučajevi ili rasprostranjena pojava. U zavisnosti od stanja, da se ojačaju i kontrole za sprečavanje takvih slučajeva.

4.4.4 Subvencije i Transferi

Opis

Prema analitičkom pregledu, troškovi za subvencije tokom 2013 godine su bili 504,157€. Za potrebe testiranja, mi smo razmotrili jednu jedinicu uzorka isplata u vrednosti od 93,288€, ili oko 19%.

Opština poseduje Uredbu o dodeli subvencija i transfera koja je usvojena datumom 26.04.2013.

Pitanje 14 - Snabdevanje nakon potpisivanja ugovora - Prioritet visok

Nalaz Opština kao subvenciju je izdvojila jedan paket sa hranom za svoje osoblje bez neke jasne pravne osnove. Vrednost ugovora koji je potpisala Opština za snabdevanje prehrambenim paketima je 42,900€. Mi smo pronašli spisak sa potpisima 436 radnika, ali nismo mogli da proverimo artikle i vrednosti snabdevanja za svakog radnika. Odabiranje EO je obavljeno bez procedura nabavke, i šta više, izabrana je kompanija koja duguje opštini za zakup zemljišta.

Na osnovu odluke gradonačelnika datumom 16.10.2013, finansiran je fudbalski Klub "Liria" u vrednosti 15,000€. Osim isplate i odluke od gradonačelnika za ova sredstva, klub nije dostavio nijedan dokument kao zahtev, pred račun, planiranje troškova ili platni spisak.

U jednom slučaju smo primetili da je isplaćen iznos od 14,799€ na ime snabdevanja drvetom za loženje za porodice ratnih žrtava i ratnih invalida, ne pružajući zahtev i registar korisnika.

Tokom testiranja dve isplate, jedna u iznosu od 12,239€ i druga u iznosu od 11,299€, primetili smo da isplate su izvršene u ime snabdevanja građevinskim materijalom za socijalne slučajeve. Nama nije pružen registar korisnika građevinskog materijala.

Rizik Gornje identifikovane slabosti pokazuju da isplate sa kategorije subvencija i transfera nisu u skladu sa finansijskim pravilima. Ne može da se potvrdi da li su korisnici dobili protivvrednost sa kojom se zadužuju u ime primljene pomoći. To povećava rizik da izdvajani fondovi za subvencije ne ispune cilj, sa mogućnošću da se u izvesnim slučajevima i zloupotrebe.

Preporuka 14 Gradonačelnik treba da obezbedi da se tokom donošenja odluke za subvencije se pregleda pravna osnova. Takođe, on treba da obezbedi da subvencije, bilo one snabdevanja materijalom ili transfer sredstava, da zahteva od dotičnih direkcija da održavaju sve informacije u vezi sa korisnicima ovih subvencija i transfera.

4.5 Imovina i obaveze

4.5.1 Kapitalna i ne kapitalna imovina

Opis

Datumom 12.12.2013 usvojena je odluka od strane Gradonačelnika o formiranju komisije za procenu i inventarizaciju ne finansijske imovine, ali ova komisija još nije završila rad za zaključivanje faktičnog stanja o ne finansijskoj imovini opštine.

Odeljak 2.3 sadrži više pojedinosti u vezi sa imovinom.

Pitanje 15 - Nedostaje izveštaj o inventarizaciji - Prioritet visok

Nalaz Odlukom Gradonačelnika je određena komisija za inventarizaciju imovine na kraju godine. Ova komisija nije pripremila neki izveštaj o fizičkom stanju ne finansijske imovine.

Rizik Nedostatak procene i inventarizacije imovine na kraju godine, povećava rizik da se na registrima imovine se drže netačne evidencije, jer ne može da se potvrdi postojanje imovine. U takvim uslovima, imovina se izlaže riziku gubitka, zloupotrebe ili otuđivanja. Stoga, izveštaj o imovini na GFI ne može da bude verodostojan.

Preporuka 15 Gradonačelnik treba da obezbedi da komisija koja je određena za inventarizaciju imovine, unutar određenog vremenskog perioda će obaviti fizički popis radi njihovog upoređivanja sa stanjem u računovodstvu, i da objasni sve eventualne razlike. Takođe, registracija imovine sa vrednošću iznad 1,000€ treba da bude jedan proces koji treba da se nastavi do završnog registrovanja celokupne imovine.

4.5.2 Tretiranje potraživanja

Opis

Opština je izveštavala potraživanja sa poreza na imovinu u iznosu od 6,399,000€, ostale poslovne Licence u vrednosti od 4,343,000€, potraživanja sa tržišta u iznosu od 242,000€ i ostale tarife u iznosu od 673,000€. Znači, ukupna vrednost potraživanja na kraju 2013 godine su bila 11,657,000€. 3

Pitanje 16 – Prikupljanje potraživanja - Prioritet visok

Nalaz U analizi o prihodima, jasno se vidi da potraživanja imaju sklonost za povećanje iz godine u godinu, i to kod svih kategorija prihoda. Step en inkasiranja prema svim osnovama je ispod proseka i menadžment opštine ne izgleda da ima strategiju kako da se pristupi ovom problemu. Iznos ne inkasiranih računa od 11,567,000€ je značajan za budžet opštine. Nerazumljiv je trend inkasiranja tokom godina. Na primer, opština u 2011 godini je prikupila na poreza na imovinu 1 milion evra više nego u 2013 godini.

Rizik Slabo planiranje prihoda i nizak stepen inkasiranja ima direktne uticaje u ispunjenju opštih ciljeva opštine, posebno u realizaciji kapitalnih projekata od sopstvenih prihoda.

Preporuka 16 Gradonačelnik treba da ima sveobuhvatan pristup u tretiranju ovog problema, kako u razumevanju planiranja tako i uspostavljanju efektivnih mehanizama za smanjenje na prihvatljiv nivo ovih dugova. Menadžment treba da inicira jedan proces ponovne procene, gde će se svi računi analizirati u smislu zastarelosti, značajnih iznosa, realnih mogućnosti za inkasiranje i sprovođenje administrativnih mera (prema potrebi).

4.6 Tretiranje dugova

Opis

Izveštaj neplaćenih obaveza nad snabdevačima na kraju 2013 je bio 2,485,000€. Ove obaveze su prenete za isplatu u 2014 godini. Ipak, on odražava samo jedan deo budžetskih izazova jer Opština je imala i potencijalne obaveze u iznosu od 2,087,000€. Dugovi Opštine na kraju 2013 godine imaju ukupan iznos od 4,572,000€.

Pitanje 17 - Stupanje u obaveze uz prekoračenje budžetskih izdvajanja - Prioritet visok

- Nalaz** Prema našim ispitivanjima mi smo primetili da je opština stupila u obaveze u većem iznosu od budžetskih izdvajanja. Izdvajani fond za plate i dnevnice je bio 15,151,373€, dok preostale obaveze su bile 213,000€. Komunalije su bile 804,028€ dok neplaćene obaveze su bile 97,167€ veće od budžetskih izdvajanja, kao i troškovi za subvencije i transfere su prekoračila budžet u iznosu od 43,178€. Ovi iznosi mogu biti još veći na osnovu toga da tokom 2013 godine su isplaćeni računi koji nisu prikazani na GFI 2012 godine.
- Rizik** Opština nije uspela da tretira i upravlja kako treba i kao posledica toga budžet 2014 godine će se potrošiti za isplate za preostale obaveze iz 2013 godine. To ukazuje na slabo planiranje i finansijsku nedisciplinu.
- Preporuka 17** Gradonačelnik treba da obezbedi detaljnije i realnije planiranje budžeta kao i korišćenje fondova da se obavi na osnovu jasnog plana toka novca, ne prekoračujući u nijednom slučaju izdvajane fondove prema ekonomskim kategorijama.

4.7 Sistem unutrašnje revizije

Opis

Sistem unutrašnje revizije je ključni deo unutrašnje kontrole i zato postojanje i prikladno funkcionisanje JUR je važan deo unutrašnje kontrole.

JUR za 2013 godinu je planirala pet revizija, od kojih četiri su pokrivala 2013 godinu. Revizije su fokusirane na: na polju nabavke, sopstvene prihode, subvencije, reviziju u kancelariji za zajednice i povratak, koja je preporučena od Gradonačelnika. JUR je ispunila 80% plana revizije i kao ukupan rezultat je uspela da pruža nekoliko dragocenih preporuka za menadžment.

Pitanje 18 - Nedostatak sprovođenja preporuka - Prioritet visok

Nalaz Mi smo primetili da menadžment nije imao neki Plan Delovanja za adresiranje preporuka od strane JUR. Za sva područja pod revizijom, pružene su prikladne preporuke za poboljšanje procesa, ali stepen njihove primene je bio dosta slab.

Komitet revizije je održao četiri sastanka tokom 2013 godine i razmotrila je rad unutrašnjeg revizora. Sa zapisnika sastanka komiteta je primećeno da na njihovim sastancima oni su podržali rad unutrašnjeg revizora i adresirale su njegove preporuke za sprovođenje. Takođe su uzeli u obzir i date preporuke spoljne revizije kako bi se u potpunosti adresirale. Uprkos tome, menadžment je samo uzeo u obzir date preporuke za prethodnu godinu ali one nisu adresirane za sprovođenje od odgovornih službenika.

Rizik Nedostatak spremnosti menadžmenta za adresiranje datih preporuka od unutrašnje revizije su uticale da mnoge nepravilnosti se ne ispravljaju i odstranjuju na vreme i kao takve nastavljaju se i dalje.

Preporuka 18 Gradonačelnik treba da adresira preporuke koje proističu sa unutrašnjih revizija, delegirajući odgovornosti za sprovođenje datih preporuka. Takođe, treba da obezbedi da osim spremnosti za adresiranje preporuka, ovaj proces na redovnim osnovama i da se nadgleda.

Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od KGR

(odlomak od MSVIR 200)

Oblik mišljenja revizije

147. Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije ukoliko** se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom "Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora".

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorski izveštaj

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorski izveštaj ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka. Revizori mogu izdati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije na mišljenje revizora

152. Odluka u vezi sa vrstom modifikovanog mišljenja revizije je prikladno u zavisnosti od:

- Prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije – što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji materijalno pogrešno prikazivani ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, moglo je doći do pogrešnog materijalnog prikazivanja; i
- Sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje ukoliko**: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

156. Ukoliko daje modifikovano mišljenje revizije, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705¹⁹ pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje modifikovano mišljenje revizije i kada se opisuje odgovornost revizora.

Paragrafi Naglašavanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorski izveštaj

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će uključiti jedan paragraf o Naglašavanju Pitanja u revizorski izveštaj. Naglašavanje Pitanja će se odnositi na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o Naglašavanju Pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da se koristi naslov "Naglašavanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se naglašava i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na naglašeno pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra potrebnim da komunicira neko pitanje, osim onih koje su prikazani ili obelodanjeni na finansijskim izveštajima, koja prema sudu revizora je važna za korisnike kako bi razumeli reviziju, odgovornosti revizora ili izveštaj revizije, i pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili uredbama, treba da se sastavi paragrafom pod nazivom "Ostala Pitanja", ili neki drugi prikladan način. Ovaj paragraf treba da se prikazuje odmah nakon mišljenja revizije i nakon svakog paragrafa Isticanja Pitanja.

Dodatak II: Preporuke iz prethodne godine

Komponenta Revizije	Date preporuke	Potpuno adresirane preporuke	Delimično adresirane preporuke	Ne adresirane preporuke
2.2 Kvalitet i tačnost GFI	Gradonačelnik treba da obezbedi da GFI za 2013 godinu formalno adresira sve zahteve usklađenosti i uključuje pregled preporuka datih od KGR u 2012 godini.		Delimično	
3. Adresiranje preporuka iz prethodne godine	Gradonačelnik treba da obezbedi jedan pregledani plan delovanja koji na jasan način određuje jedan vremenski rok za adresiranje preporuka sa članovima identifikovanog odgovornog osoblja – sa početnim fokusom na one od najveće važnosti.	Da		
4.4 Prihodi	Gradonačelnik treba da ima sveobuhvatan pristup u tretmanu prihoda, kako u smislu planiranja tako i u postavljanju efektivnih mehanizama za realizaciju planiranih parametara. Menadžment treba da pokrene proces ponovnog ocenjivanja, gde će svi računi biti analizirani u pogledu zastarelosti, značajne količine, realne naplate i sprovođenje administrativnih mera (ako je potrebno).		Delimično	
	Gradonačelnik treba formirati tačnu bazu podataka o tome koliki je broj zahteva za licence, licence koje su izdate i one koje su odbijene. Isto tako, trebaju se razmotriti slučajevi u vezi sa prekoračenjem u izgradnji i kao takve bilo da se obustave ili da se plati dodatna naknada.		Delimično	

	Gradonačelnik treba da obezbedi da sve ugovorene obaveze sprovede na redovnoj mesečnoj osnovi od strane zakupaca. U suprotnom, opština je dužna da raskine ugovore. Kontinuirani pregled ugovora i povećanje kontrola treba da se uradi od strane menadžmenta.			Ne
	Gradonačelnik treba povećati aktivnosti radi inkasiranja zaostalih dugova iz prethodnih godina.		Delimično	
4.5 Troškovi	Gradonačelnik treba da obezbedi da u svim slučajevima nabavke, ocenjivanje ponuda bude objektivno i striktno poštuje sve zahteve postavljene u tenderskom dosijeu.		Delimično	
	Gradonačelnik bi trebao da razmotri razloge zašto se zahtevi javne nabavke ne primenjuju u ovim slučajevima i da obezbedi da se odgovarajuće kontrole postave tako da se takve situacije ne ponove.	Da		
	Gradonačelnik treba da obezbedi da prilikom zahteva za snabdevanje, prvo da se napravi bolje planiranje potreba, tako da ne dođe do podele tendera kojim bi se izbegle otvorene procedure javnih nabavki.			Ne
4.5.2 Plate i Dnevnice	Gradonačelnik kroz svoje mehanizme treba preduzeti sistematski pregled Dosijea Zaposlenih kako bi se osiguralo da su sve izmene o zaposlenima uključene, i isplate su ažurirane. Uplate Višak isplate, trebaju biti vraćene budžetu Kosova u određenom vremenskom periodu.		Delimično	
4.5.3 Subvencije i	Gradonačelnik treba bez odlaganja doneti Uredbu kojom se jasno preciziraju kriterijumi, procedure i izvori subvencija.	Da		

Transferi	Gradonačelnik treba da obezbedi da su uspostavljene potrebne procedure i kontrole za troškove subvencija, u skladu sa početnim izdvajanjima.		Delimično	
4.6 Imovina	Gradonačelnik treba da obezbedi da se sva kupljena imovina evidentira. Zatim, da primeni odgovarajuće procedure i kontrole radi identifikovanja celokupne imovine dobijene kao donaciju i evidentira prema AU 21/2009.		Delimično	
	Gradonačelnik treba da obezbedi da će ojačati kontrole o upravljanju imovinom, uvažavajući zahteve koje proizilaze iz administrativnog uputstva o upravljanju imovinom.		Delimično	
4.7 Tretiranje dugova	Gradonačelnik treba da uradi detaljno i realno planiranje budžeta i da korišćenje sredstava se zasniva na jasnim planom novčanih tokova, ne prelazeći ni u kom slučaju izdvojena sredstva po ekonomskim kategorijama.			Ne
5. Sistem Unutrašnje Revizije	Gradonačelnik treba da izradi akcioni plan i utvrdi kako namerava da adresira preporuke unutrašnje revizije. Takođe, menadžment treba da razmotri popunjavanje JUR-e sa potrebnim osobljem.			Ne